

Ανησυχίες για την οικονομία της Κίνας;

Στις 14/12/2014, η «Καθημερινή» έγραψε ότι «έχει επανέλθει το σενάριο μιας απότομης πτώσης των ρυθμών ανάπτυξης σε επίπεδα κάτω ενός ετήσιου 6%, που θα μπορούσε να συμπαράσχει σημαντικά τμήματα της παγκόσμιας οικονομίας. Δόθηκαν στη δημοσιότητα από την κυβέρνηση στοιχεία που φέρουν τις εισαγωγές να έχουν μειωθεί το Νοέμβριο κατά 6,7%, προδίδοντας ανεπάρκεια της εγχώριας ζήτησης. Η ανησυχία είναι διάχυτη (σ.σ.: για την αρνητική επίδραση στην παγκόσμια οικονομία), καθώς η Κίνα εισάγει μεγάλους όγκους πρώτων υλών και μετάλλων, αλλά και εξίσου μεγάλους όγκους τροφίμων».

Προσεγγίσεις και αναλύσεις

Σύμφωνα με άρθρο του «BLOOMBERG» που αναδημοσίευσε η «Καθημερινή» 11/12/2014, αλλά και άλλες αστικές εφημερίδες, «οι Αρχές της Κίνας αγωνίζονται να αποτρέψουν μια έκρηξη του χρέους της χώρας, κυρίως όποιου τμήματός του οφείλεται σε επισφαλή δάνεια που έχουν λάβει οι τοπικές κυβερνήσεις. Σύμφωνα με την κινεζική υπηρεσία εκκαθάρισης συναλλαγών, τα ομόλογα χαμηλής αξιολόγησης δε θα γίνονται πλέον δεκτά ως ενέχυρα για βραχυπρόθεσμα δάνεια. Η κίνηση αυτή αποτελεί μια πρώτη προσπάθεια να καταστούν λιγότερο ελκυστικά τα σκιώδη και άνευ ρυθμίσεων χρηματοπιστωτικά προϊόντα που εκδίδουν τοπικές Αρχές. Η απόφαση αιφνιδίασε τους επενδυτές... Το χρηματιστήριο της Σαγκάης υποχώρησε κατά περισσότερο από 5%, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη πτώση από το 2009». Βεβαίως δεν είναι η πρώτη φορά που δημοσιεύονται τέτοιες αναλύσεις για την εξυγίανση του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Κίνας.

Επίσης σύμφωνα με το ειδησεογραφικό πρακτορείο «REUTERS», η Κίνα προχώρησε στην πρώτη, μετά από δύο χρόνια, μείωση επιτοκίων του γουάν, σε μια προσπάθεια να περιφρουρήσει την οικονομία της που πλήττεται από τη μεγάλη επιβράδυνση της αγοράς στέγης, με αποτέλεσμα να μειώνεται σημαντικά η ζήτηση σε όλους τους εξαρτημένους από αυτήν κλάδους, από τις επιπλώσεις, μέχρι τις βιομηχανίες τσιμέντου και χάλυβα. Ο κλάδος της στέγης αντιπροσωπεύει το 25% του κινεζικού ΑΕΠ, μαζί, βεβαίως, με όλες τις βιομηχανίες που σχετίζονται με τη στέγη. Τα τελευταία στοιχεία για την οικονομία της Κίνας δείχνουν να ωθείται στο χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης των τελευταίων 24 ετών, δηλαδή από το 1990.

Σύμφωνα πάντα με το «REUTERS», η Στατιστική Υπηρεσία της Κίνας κάνει λόγο για επιβράδυνση στη βιομηχανική παραγωγή, στις επενδύσεις και στις λιανικές πωλήσεις. Η αύξηση των επενδύσεων ήταν 15,9% τους πρώτους 10 μήνες του 2014, πλησιάζοντας τα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων 13 ετών. «Ο Σουάνγκ Ντινγκ, οικονομολόγος στο Σίτι του Χονγκ Κονγκ, εκτιμά ότι "η ήπια υποχώρηση των τριών δεικτών οικονομικής δραστηριότητας καταδεικνύει πως δεν έχει ακόμη τελειώσει η επιβράδυνση της ανάπτυξης", ενώ, σύμφωνα με το τρέχον επίπεδο αύξησης της βιομηχανικής παραγωγής, η ανάπτυξη θα φτάσει στο 7,1% το 2014». Επίσης η αύξηση των λιανικών πωλήσεων επιβραδύνθηκε τον Οκτώβρη στο 11,5%, καταγράφοντας το χαμηλότερο ρυθμό από τις αρχές του 2006.

Επίσης η Κεντρική Τράπεζα της Κίνας αναμένει επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης της κινεζικής οικονομίας στο 7,1% το 2014, από 7,4% που εκτιμούσε, όπως προκύπτει από έκθεση που έδωσε στη δημοσιότητα, σύμφωνα με την ιστοσελίδα «Κάπιταλ» 14/12/2014.

Ο Dexter Roberts του «BLOOMBERG», σε άρθρο που αναδημοσίευσε η ιστοσελίδα «Κάπιταλ» στις 17/11/2014, γράφει: «"Κάποιοι ανησυχούν μήπως η κινεζική οικονομία δει το ρυθμό ανάπτυξης να επιβραδύνεται και άλλο, και δεν καταφέρει να ξεπεράσει τις δυσκολίες. Πράγματι, υπάρχουν κίνδυνοι, αλλά δεν είναι για να τρομοκρατούμαστε", δήλωσε ο Πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ».

Υπερβολικές εκτιμήσεις;

Σε άρθρο του «BLOOMBERG» τον Οκτώβρη 2014 αναφερόταν ότι σε Φρανκφούρτη, Σίδνεϊ, Νέα Υόρκη και Τόκιο οι οικονομολόγοι μιλούν για την πιθανότητα υποτίμησης του κινεζικού νομίσματος. Τι είναι αυτό που τους έκανε να εκτιμούν ότι η κυβέρνηση της Κίνας θα αναγκαστεί να υποτιμήσει το γουάν;

«Ο διευθυντής ερευνών της "Lombard Street Research", Τσαρλς Ντιούμας, σημειώνει ότι η επιβράδυνση της οικονομίας της Κίνας δεν είναι αυτή που έως τώρα επίσημα αναφέρεται,

δηλαδή από το 7,5% του ΑΕΠ στο 7,4% για το 2014, αλλά κάτω από 5%. Την ίδια γνώμη, σύμφωνα με το "BLOOMBERG", έχει και ο Μαρκ Φάμπερ, μεγάλος επενδυτής χρηματικού κεφαλαίου που δραστηριοποιείται επί σειρά ετών στη Νοτιοανατολική Ασία («Καθημερινή», 10/10/2014).

Και οι δύο εκτιμούν, επίσης, ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης της Κίνας, σημαντικά χαμηλότεροι από τον επίσημο στόχο του 7,5%, δυσκολεύουν τις προσπάθειες του Προέδρου της χώρας, Σι Τζινπίνγκ, στις οικονομικές μεταρρυθμίσεις στην Κίνα και στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, με ενίσχυση του τομέα των υπηρεσιών, αντί να εξαρτάται η ανάπτυξη της οικονομίας μόνο από τις εξαγωγές που μειώνονται συνεχώς λόγω της διεθνούς καπιταλιστικής οικονομικής κρίσης. Βεβαίως, πρόσφατο άρθρο (25/11/2014) του «BLOOMBERG» αναφέρει, επίσης, ότι η οικονομική στρατηγική της Κίνας περνά σε άλλο μοντέλο, «το οποίο θα ενεργοποιείται κυρίως από την εγχώρια ζήτηση και τις επενδύσεις των ιδιωτών».

Είναι πράγματι αυτή η κατάσταση που διαμορφώνεται στην οικονομία της Κίνας, όπως περιγράφεται παραπάνω; Θα δείξει. Αλλωστε, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ, «η Κίνα θα πρωταγωνιστήσει για ακόμη μια χρονιά στην παγκόσμια οικονομία, αναπτυσσόμενη κατά 7,3% φέτος, ενώ θα εμφανίσει σχετική επιβράδυνση το 2015 στο 7,1% και στο 6,9% το 2016». Βεβαίως, να υπενθυμίσουμε ότι πρόκειται για εκτιμήσεις. Και, σύμφωνα με το ΔΝΤ, η κινεζική οικονομία θα επιβραδύνεται χρόνο με το χρόνο και από το 7,4% που βρίσκεται σήμερα θα «πέσει» στο 6,3% μέχρι το τέλος της δεκαετίας, ωστόσο άλλοι αναλυτές περιμένουν για την επόμενη πενταετία ρυθμούς ανάπτυξης ακόμη και κάτω από το 5%. Εχουν τη σημασία τους όλα τα παραπάνω ως τάση. Από αυτά, ως τώρα επιβεβαιώθηκε η ξαφνική υποτίμηση του κινεζικού νομίσματος.

Εξαγωγές κεφαλαίων

Βεβαίως την ίδια ώρα στη Σύνοδο Κορυφής της Οικονομικής Συνεργασίας Ασίας - Ειρηνικού (APEC) στο Πεκίνο, ο Πρόεδρος της Κίνας Σι Τζινπίνγκ ανακοίνωσε την αναβίωση του Δρόμου του Μεταξιού, ενός δικτύου θαλάσσιων και χερσαίων υποδομών για μεταφορές από την Κίνα μέχρι τη Μεσόγειο, την Ευρώπη και την Αφρική, με τη δημιουργία επενδυτικού ταμείου 40 δισ. δολαρίων για τη χρηματοδότηση αυτών των έργων. Το ταμείο θα δημιουργήσει ένα δίκτυο που θα συνδέει λιμάνια, αεροδρόμια, σιδηροδρομικούς σταθμούς και πόλεις της Κεντρικής και της Νότιας Ασίας, αλλά και την Ασία με τις άλλες ηπείρους. Στόχος είναι η επέκταση του εμπορίου της Κίνας και του ελέγχου της στις θαλάσσιες μεταφορές. Το συγκεκριμένο ταμείο είναι «Αποθεματικό Ταμείο», κόντρα στο ΔΝΤ, και αποφασίστηκε στην 6η Σύνοδο των BRICS (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα και Νότια Αφρική) στη Φορταλέζα της Βραζιλίας, όπου αποφάσισαν επίσης τη δημιουργία «Αναπτυξιακής Τράπεζας», κόντρα στην Παγκόσμια Τράπεζα, με έδρα τη Σαγκάη, τη θέση του προέδρου της οποίας ανέλαβε για την επόμενη πενταετία η Ινδία. Το κεφάλαιο με το οποίο θα ξεκινήσει θα είναι 50 - 100 δισεκατομμύρια δολάρια. Αντίστοιχα, το αρχικό κεφάλαιο του Ταμείου θα είναι 100 δισ. δολάρια. Την ίδρυση της εν λόγω τράπεζας συμφώνησαν και υπέγραψαν τον περασμένο μήνα Ινδία, Βιετνάμ, Σιγκαπούρη και Ταϊλάνδη. Επίσης στην 3η Σύνοδο Κίνας - Χωρών Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης (CEE), που ξεκίνησε στις 16/12/2014, στο Βελιγράδι, ο Κινέζος πρωθυπουργός πρότεινε επενδύσεις σε σημαντικά έργα υποδομών που σχετίζονται με τις Μεταφορές, την Ενέργεια και τις Συγκοινωνίες.

Θα περίμενε κανείς, τη στιγμή που τα κυβερνητικά επιτελεία της Κίνας κάνουν λόγο για επιβράδυνση, βασικά λόγω μείωσης των εξαγωγών που οφείλονται στην κρίση, γι' αυτό και τα μέτρα υποτίμησης του γουάν, οι επενδύσεις, να ήταν προσανατολισμένες στο εσωτερικό της Κίνας. Υπάρχει βεβαίως και τέτοιος προσανατολισμός, π.χ., σύμφωνα με το «REUTERS», η Κίνα σχεδιάζει κρατικές επενδύσεις 10,5 δισ. ευρώ στις υποδομές για να αντισταθμίσει τη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας, αλλά στο εσωτερικό φαίνεται ότι προσανατολίζονται σε πολιτική ενίσχυσης της ζήτησης.

Ετσι, η Κίνα επιμένει, με τα μέχρι τώρα στοιχεία, κυρίως στην εξαγωγή κεφαλαίων. Αυτό, μαζί με τη δήλωση του Προέδρου της Κίνας, Σι Τζινπίνγκ, ότι «υπάρχουν κίνδυνοι, αλλά δεν είναι για να τρομοκρατούμαστε», δείχνει αυτοπεποίθηση για την οικονομία της Κίνας σε σχέση με την κατάσταση στην παγκόσμια οικονομία, και μάλιστα στις ισχυρές καπιταλιστικές οικονομίες, ή προσπάθεια άμβλυνσης των όποιων εντυπώσεων για κινδύνους, προκειμένου να μην υπάρξουν μεγάλες αρνητικές συνέπειες για την κινεζική οικονομία λόγω διεθνοποίησης. Αλλωστε έγινε άνοιγμα σε ξένες τράπεζες για εγκατάστασή τους στην Κίνα. Ακόμη όμως και με την εκτιμώμενη επιβράδυνση, η οικονομία της Κίνας είναι πιο ισχυρή από το 2,2% των ρυθμών ανάπτυξης του ΑΕΠ των ΗΠΑ, και βεβαίως το 0,8% της Ευρωζώνης, για το 2014.

Γίνεται ακόμη φανερό ότι η ανάπτυξη δεν μπορεί να βασίζεται μόνο στις εξαγωγές. Η οικονομία της Κίνας είχε σχεδόν μονόπλευρα αυτόν τον προσανατολισμό. Η παγκόσμια οικονομική κρίση ήταν αδύνατο να μην επιδράσει αρνητικά και στους ρυθμούς ανάπτυξης της Κίνας. Η Κίνα έχει μια τεράστια εσωτερική αγορά, που μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της οικονομίας της, αλλά απαιτεί επενδύσεις. Εως τώρα η τεράστια ανάπτυξη ήταν στα παράλια. Βόλευε και το ξένο κεφάλαιο που έχει κάνει τεράστιες επενδύσεις στην Κίνα. Βασικός λόγος το μικρό σχετικά κόστος των μεταφορών των εμπορευμάτων για εξαγωγές, είτε μέσω παραγωγής είτε αντικειμένων κατανάλωσης. Αυτός είναι και ο βασικός

λόγος της τεράστιας ανισομετρίας στην ανάπτυξη της Κίνας στο εσωτερικό σε σχέση με τα παράλια. Και αυτό, παρά το ότι υπάρχει πλούτος, ιδιαίτερα ορυκτός, αλλά και δυνατότητες αγροτικής ανάπτυξης, στην ενδοχώρα, αλλά η έλλειψη συγκοινωνιακού δικτύου δε συμβάλλει σε επενδύσεις σ' αυτούς τους τομείς που θα μπορούσαν να αναπτύξουν ακόμη περισσότερο και τη μεταποίηση.

Ενισχύεται η θέση της

Πώς θα εξελιχτεί η οικονομία της Κίνας; Μένει να το δούμε. Αυτό που φαίνεται να προωθεί η Κίνα είναι η εξαγωγή κεφαλαίων και μεγάλες επενδύσεις στο εξωτερικό συγκριτικά με το εσωτερικό - αυτό σηματοδοτεί εκτός των άλλων και το σχέδιο αναβίωσης του Δρόμου του Μεταξιού - με την επιδίωξη προσέλκυσης επενδυτών και από άλλα κράτη. Είναι μέρος της διαπάλης, κυρίως με τις ΗΠΑ, για την κυριαρχία στην παγκόσμια αγορά στο πλαίσιο της εντεινόμενης διεθνοποίησης και της επιδίωξης να ανέλθει στην κορυφή της πυραμίδας.

Θα τα καταφέρει; Πάντως, το επιδιώκει με όλα τα μέσα. Αλλωστε, τις μέρες της Συνόδου Κορυφής των APEC στο Πεκίνο, έκανε επίδειξη στρατιωτικής δύναμης παρουσιάζοντας το νέο, «αόρατο» μαχητικό αεροπλάνο της J - 31, που φιλοδοξεί να ανταγωνιστεί το αμερικανικό F - 35. Είναι τυχαίο;

Αυτές πάντως οι εξελίξεις απασχολούν σοβαρά τους καπιταλιστές και η αβεβαιότητα για την παγκόσμια οικονομία, που έχει σχέση με την καπιταλιστική οικονομική κρίση, την αλληλεξάρτηση των καπιταλιστικών οικονομιών και τους οξύτατους ανταγωνισμούς, δρα με τη λογική: «Στο βάλτο τσακώνονται τα βουβάλια, αλλά την πληρώνουν τα βατράχια». Τους λαούς πατάνε για να βγουν από τον καπιταλιστικό βάλτο της κρίσης, αλλά η πραγματικότητα δείχνει πως οι λαοί πρέπει να πνίξουν τους καπιταλιστές στο βούρκο τους για να απαλλαγούν οριστικά από το βάλτο που τους πνίγει.

Λ.